

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Ἐκδίδεται κατὰ Σάββατον

ΕΥΝΑΤΟΜΕ 12 ΜΗΝΩΝ
Ἀρχομένη ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου ἕως 1ου Ἰουλίου
Ἑβδοματηρίου δρ. 6 — Ἐξωτερικ. φρ. χρ. 10

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ «ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ»
ΟΔΟΣ ΚΥΔΑΘΗΝΑΙΩΝ ΑΡΙΘ. 18
(Παραπλεύρως ἀστυν. τμήματος Πλάκας)

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Μας ἀπεστάλην ὑπὸ ἐνὸς τῶν λαμπροτέρων Ἱεραρχῶν μας ἡ ἐξῆς ἐπιστολή :

Ἀγαπητέ μου κ. Γαλανέ,

Χωρὶς νὰ γείνη χρῆσις τοῦ ὀνόματός μου, διὰ νὰ μὴν ὑποτεθῇ ὑπὸ τῶν ἀσθενεστέρων, διζητῶ νὰ ἐπηρεάσω τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, παρὰ τῇ ὁποίᾳ ἔχω λίαν ἀγαπητοὺς ἀδελφοὺς, ἀπαντῶ εἰς τὴν ἐπιστολήν σας, δύνασθε δὲ νὰ δημοσιεύσητε τὴν παροῦσάν μου ὑπουδήποτε θέλετε ἐγκρίνῃ.

Ἡ α' Ἀνάπλασις, εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐπίσκοπῆς Σπαρτης ἐστεφάνωσε τούτους ἄλλους ἀγωνάς της ὑπὲρ τῆς πίστεως, καὶ ἀνενέωσε μεγάλας ἐκκλησιαστικὰς ἐποχάς, κατὰ τὰς ὁποίας πιστοὶ ἄνδρες ὕψουν παρησίᾳ τὴν φωνὴν των καὶ ἠγωνίζοντο εὐτόλμως ὑπὲρ τῆς καθαρότητος τῆς Ἐκκλησίας.

Κατέχω θετικὰς πληροφορίες, καθ' ὅς οἱ συνήγοροι τοῦ Ἀκακίου ἐν ἰδιαιτέραις συζητήσεσι καὶ ἀνακοινώσεσιν ἐπακαλοῦντο ὑπὲρ τῆς ἀβωότητός του τὴν πλήρη αὐτοῦ ἀδυναμίαν εἰς κατανόησιν τῶν μεταφρασθέντων, κοσμοῦντες αὐτὸν δι' ἐπιθέτου, ὅπερ δὲν θέλω νὰ ἐπαναλάβω πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ διανοητικοῦ ἐξευτελισμοῦ τοῦ ὑπ' αὐτῶν ἀποδοθέντος εἰς ἀρχιμειδρίτην τοποθετημένον ἐν Δαιψίᾳ, προταθέντα δὲ δι' ἐπίσκοπὸν. Ἀλλ' εἴτε λόγῳ ἑλλείψεως συναισθήσεως τοῦ ἀτόπου, εἴτε λόγῳ ὀλιθερᾶς νοσηρότητος τοῦ συναισθήματος τῆς εὐσεβείας ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Ἀκακίου ἡ δημοσίευσίς τῆς μεταφράσεως τοῦ Πῦνγερ μετὰ ἀσυντάσεως αὐτῆς, θέσις δι' αὐτὸν δὲν ἠδύνατο βεβαίως νὰ ὑπάρχῃ ἐν τῇ χορείᾳ τῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας. Διότι ἀπαξ καὶ ἡ νόσος τοῦ ἐγένετο τέσον κατάδηλος, ἡ ἐπισκοπικὴ περιβολὴ του θὰ ἦτο ἀφορμὴ διαρκεῶς σκανδάλου καὶ δεινῶν κρίσεων περὶ τῆς καταστάσεως τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ἡ χειροτονία τοιοῦτου ἀρχιμανδρίτου θ' ἀπετέλει στοιχεῖον ἐνθαρρύνσεως πρὸς φανεράν παρέκβασιν ἀπὸ τῆς ὁρθοδοξίας καὶ ἄλλων νεωτέρων κληρικῶν.

Ὅτι δὲ σήμερον τοιαύτη ἀσθένεια εὐκόλως δύναται νὰ καλυπτηθῇ, ἐκτὸς ἄλλων λαμβανόντων ἄλλὰ καὶ γνωστῶν τεκμηρίων, τὸ ἀπέδειξε καὶ ὁ Ἕλλην ἀρχιμανδρίτης τῆς Βιέννης, καὶ εἰς διάκονος, ὁ ὁποῖος σήμερον ἐν Γερμανίᾳ κατετάχθη εἰς τὰς προτεσταντικὰς τάξεις καὶ ἐπαγγέλλεται, ὡς ἀπληροφορήθην, τὴν κήρυκα τῶν Μεθοδιστῶν. Καὶ οὗτος μὲν ἐπραξέ τι μᾶλλον διὰ τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἐπιζήμιον. Τί θὰ ἐγένετο ὅμως ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἐὰν τοιοῦτοι κληρικοὶ, πατερίστας ἐφιέμενοι, εἰσήρχοντο πλείονες εἰς τὸ ἐπισκοπικὸν σῶμα;

Τὸ ἐπεισὸδιον τοῦ πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτου Ἀκακίου θὰ ἐξαπλήσῃ σωφροιστικὴν ἐπίδρασιν. Καὶ ἡ ἐξ αὐτοῦ ὠφέλεια θὰ γείνη μεγαλειτέρα, διότι θὰ δώσῃ πάντως ἀφορμὴν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ν' ἀσκηθῇ τοῦ λοιποῦ μᾶλλον ἔγρυπνον ἐλεγχὸν ἐπὶ τῶν πεμπωμένων καὶ διαμενόντων ἐν Γερμανίᾳ ἡμετέρων κληρικῶν.

Μανθάνω, ὅτι διαφωνοῦσι τινες τῶν παρ' ἡμῖν ἐλευθεροφρονεστέρων. Ἐὰν ἦσαν συνεπίστετοι πρὸς αὐτοὺς, ἠδύναντο νὰ συμβουλευσάσιν τὸν Ἀκάκιον νὰ ἀπεδυθῇ τὸ κληρικὸν σχῆμα. Νὰ τὸν θέλωσιν ὅμως κληρικὸν ὁρθόδοξον καὶ δὴ καὶ ἐπίσκοπον μετὰ τὴν ἐκδήλωσιν τούτου ὁξέος ὁρθολογιστικοῦ νοσήματος εἶνε ἐντελῶς ἔξω τῶν ὅρων τῆς στοιχειώδους εὐκρινείας, καὶ ἀπορῶ πῶς ἄνδρες, ἀξιοῦντες ὅτι εἶνε ἐλεύθεροι, συνηγοροῦσιν ὑπὲρ τῶν ἐγκώδους ὑποκρισίας καὶ ἀνακολουθίας.

Ἀπορῶ δὲ καὶ δι' ἐκείνους, οἵτινες, καίτοι ἀμφαφνὲς ὁρθόδοξοι — οὕτω τοῦλάχιστον διατείνονται καὶ τοὺς πιστεύω — δὲν ἐπαύσαν ὅμως νὰ ἠγωνίζωνται ὑπὲρ τοῦ Ἀκακίου, προσωποληπτοῦντες ὑπὲρ αὐτοῦ ἢ θέλοντες ν' ἀντιδράσῃσι πρὸς τὴν α' Ἀνάπλασιν». Ὑπεράνω πάντων πρέπει νὰ ἴσταται ἡ Ἐκκλησία, ἡ δὲ διαγωγὴ τούτων ἀποδεικνύει ὅτι εἶνε μόνον χάρτινοι ὁρθόδοξοι.

Ἡ α' Ἀνάπλασις διεξήγαγεν ἕνα ἐκ τῶν τιμιωτέρων καὶ ἱερωτέρων ἀγώνων. Εἶνε δὲ τῶν μᾶλλον ἀξιέπαινος, καθ' ὅσον εἰς ζήτημα τοιοῦτο, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του νὰ παρασύρῃ λεληθότως εἰς σφοδρότητα καὶ υπερβολὴν, ὅμοις ἠδυνήθητε νὰ μείνητε εἰς τὴν μᾶλλον ἐύλογον στάσιν, τηρήσαντες γλῶσσαν σεμνοτάτην καὶ σω-

φρονεστάτην καὶ πλήρη εὐλαθείας πρὸς τὴν ἀνωτάτην ἡμῶν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀρχήν, εἰς ἣν καὶ ἀνενέχθητε.

Τὸ ζήτημα πρᾶγματι ἐθέσατε λογικώτατα καὶ ὀρθότατα. Ἡ Ἱ. Σύνοδος, προτείνασα τὸν Ἀκακίον ἐν ἀγνοίᾳ τῆς μεταφράσεώς του, ἥτο ἀνεύθυνος καὶ ἀκατάκριτος. Τὸ δὲ νὰ εἴπη τις, ὅτι ἡ ἀπαξ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ἐνοχῆς γενομένη ἐγκρίσις ἀπέκλειε πλέον πᾶσαν τῆς ἐνοχῆς καταγγελίαν, εἶνα παραλογισμὸς ἀντιχριστιανικὸς καὶ ἀνελεύθερος, τοῦ ὁποίου πᾶς ἐλεγχος ἀποβαίνει περιττός. Ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶνε ὑπόχρεως νὰ κηλιδωθῇ, οὐδὲ μὴ δόκληρος ἐπισκοπὴ ἥτο ὑπόχρεως νὰ παραδοθῇ εἰς κινδυνώδη ποιμαντορίαν, μόνον διότι ἡ μεταφράσις τοῦ Πύργου ἐγνώσθη ὀλίγον ἀργότερα. Ἐφ' ὅσον ἡ χειροτονία δὲν εἶχεν ἀκόμη γείνει, ἡ καταγγελία ἥτο βεβηλωτάτα ἐμπρόθεσμος καὶ ἔγκαιρος.

Εὐτυχῶς δόκληρος ἡ κοινὴ συνειδήσις οὕτως ἀντελήφθη τὸ πρᾶγμα ἐν τῇ ἐπιλότῃ καὶ ὀρθότητι του. Καὶ αὕτῃ δ' ἀκόμη ἡ ἱεραρχία — εὐαριθμοτάτων ἰσως ἐξαίρουμένων — ἐνέκρινε καὶ ἐπεδοκίμασε τὸν ἀγῶνα τῆς α' Ἀναπλάσεως. Καὶ ποία ἄλλη ἀπόδειξις λαμπρότερα χρειάζεται ἀπὸ τὸ γεγονός, ὅτι αὕτῃ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐσταμάτησε τὴν χειροτονίαν καὶ ἀποκλίνει ὑπὲρ τῆς ὀρθοτικῆς ματαίωσιν αὐτῆς;

Οἱ ὀλίγοι ὑποστηρίζοντες τὰ ἐναντία καὶ ἐργαζόμενοι ἰδιαίτως νὰ παραπείσωσι παριστώντες, ὅτι ὅθεν ἡ ματαίωσις τῆς χειροτονίας ταύτης ἀποτελεῖ προσβολὴν τοῦ Σ. Μητροπολίτου, δὲν εἶνε βέβαια φίλοι τῆς Σχεδιαστικότητός του. Διότι οὗτοι θέλουσι νὰ τὸν παραστήσωσιν ἐνοχον διὰ τὴν ἀρχικῶς γενομένην ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ἐγκλήματος πρότασιν καὶ ὑπόχρεων νὰ συνεχίσῃ τὴν ἐνοχίαν, ἐνῷ ἡ α' Ἀναπλάσις βητικῶς ἀπέκρουσε πᾶσαν τοιαύτην μομφήν. Θεωρήσασα, καὶ δικαίως, ἀνεύθυνον τὴν Ἱερὰν Σύνοδον διὰ τὴν πρὶν ἐν πλήρει καλῇ πίστει πρότασιν τοῦ Ἀκακίου.

Ἡ καταγγελία, εἰς τὴν ὁποίαν προέβητε, κ. Γαλανέ, **ἔθετε ζήτημα, καὶ δὲν ἀνεφέρετο εἰς λευκόμενον ζήτημα.** Εἶχετε ἐπομένως ὅλην τὴν ἐλευθερίαν νὰ δημοσιογραφήσῃτε ἐπ' αὐτοῦ, καὶ εἴθε λίαν ἀξίειπαινος διότι ἐξετέλεσατε τὸ καθήκον σας μετὰ τῆς δυνάμεως ἀλλὰ καὶ μετὰ τῆς εὐλαθείας, εὐτόλμως καὶ λογιζομένων, ὡς εὐστοχώτατα ἔγραψεν ὁ Οἰκουμεν. Πατριάρχης πρὸς τὴν Κωνσταντίνος ὁ Ε'. (καθὰ εἶδον εἰς τὸ ἐν τῇ α' Ἀκροπόλει δημοσιευθὲν πρὸς ὑμᾶς εὐχητήριον καὶ συγχαρητήριον γράμμα τῆς Α. Θ. Παναγιότητος), δύνασθε νὰ ἐνθαρρυνήσῃτε εἰς τοὺς ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας λόγους σας καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι αὕτῃ ἡ Ἱερὰ ἡμῶν Σύνοδος δὲν ἐθιώρησεν ἀδικαιολόγητον τὸ διάβημά σας, ἀλλ' ἔδωκεν εἰς αὐτὸ ὅλην τὴν προσοχήν, τῆς ὁποίας ἥτο ἕξιον. Διατελὼ ἐπευχόμενος πάντοτε ὑμῖν τὰ βέλτιστα.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΔ΄ ΨΑΛΜΟΝ

«Πρὸς Σί, Κύρια, ἦρα τὴν ψυχὴν μου, ὁ Θεός μου ἐπὶ Σοὶ πέποιθα, μὴ καταισχυνθῆν.»

Καὶ ὅταν ὁ Δαβὶδ ἐφυγε καὶ ἐπλανᾶτο διωκόμενος ἀπὸ τὸν Σαούλ, ὅστις ἐζητεῖ τὴν κεφαλὴν του, καὶ ὅταν κα-

τόπιν ἀνεδείχθη ὁ δοξασμένος σκηπτοῦχος τῆς Σιών, ὁ βίος του διήρχετο διὰ τῆς πλέον φλογερᾶς καμίνου θλίψεων καὶ δοκιμασιῶν. Ἐπιβουλαὶ καὶ ἀχαρισταί, ἀλλὰ ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς καὶ τοὺς ξένους, ἀλλὰ ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ οἰκείου του, τοῦ ἐδίδαν ἄφθονα τὰ ποτήρια τῆς πικρίας καὶ τὸν ἔρριπταν εἰς βαθεῖαν λύπην καὶ ἀβυσσώδη ἀθυμίαν. Εἰς τὴν ψυχὴν του τότε διηνοίγετο τὸ χάος παγετώδους ἐρημίας καὶ ἐγκαταλείφεται, καὶ οἱ σφοδροὶ κυματισμοὶ τῆς θλίψεως, κλυδωνίζοντες τὸ θάρρος του, ἐκινδύνευαν νὰ τὸ καταπίουν.

Πεῖρος ἤθελε δυνήθῃ νὰ ἔλθῃ στήριγμα καὶ βοηθός του. Γνωρίζων ὅχι μόνον τὴν κακίαν καὶ τὴν ἀστάσιαν τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀδυναμίαν των, δὲν ἤντηε καμμίαν ἐλπίδα ἐπ' αὐτούς. Ποὺ λοιπὸν κατέφευγεν; Εἰς τὸν Κύριόν του καὶ τὸν Θεόν του.

Εἶνε ἀληθές, ὅτι αἱ ἀποπλανήσεις τῆς νεότητος, αἱ ἐκ τῆς σφριγώσης ἡλικίας ἢ ἐκ τῆς ἀγνοίας ἀμαρτίαι, τὴν παρέλκον πολλὰ καὶ μὴ τὸν φόβον καὶ τὸν δισταγμὸν. Πᾶς νὰ ἀναβλέψῃ πρὸς τὸν Θεόν, τὸν ὁποῖον τοσάκις ἐξώργισεν, καὶ πῶς νὰ ἀναβοήσῃ πρὸς τὸν Κύριον, τὸν ὁποῖον τοσάκις εἶχε παρακούσῃ, κλείων τὰ ὦτα εἰς τὰς ἐντολάς καὶ τοὺς νόμους του, εἰς τὰς παρακλήσεις καὶ τὰς ὑπομνήσεις του.

Καὶ τότε ἡ ψυχὴ του, τίποτε μὴ ἔχουσα νὰ ἐλπίσῃ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ μὴ τολμῶσα, ἔνεκα τῆς ἐνοχῆς τῆς, ν' ἀναισθήσῃ τὰς ἐλπίδας τῆς πρὸς τὸν Θεόν, ἐκμπετο ἀπὸ τὰς εὐθύνas τοῦ παρελθόντος, ἀπὸ τὴν ἐρήμειαν τοῦ παρόντος καὶ ἀπὸ τὸ χάος καὶ τὸν ζόφον τοῦ μέλλοντος.

Ἄλλ' ὅμως ἐπίστευε τελείως εἰς τὴν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ, ὅστις δὲν κάμνει σκληρὰ καὶ ἀμετακλήτους ἀντιδικίας μὲ τὴν ἀσθένειαν τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν αὐτὴ προσήγεται ταπεινωμένη καὶ συντρίμμια, καὶ ἐνεθαρρύνει ἀπὸ τὸ ὅτι ποτὲ ἡ καρδία του δὲν ἐνηρεσθήσῃ εἰς τὴν ἀνομίαν οὔτε ἐξεφυσθήσῃ ἀπὸ ἀναιδέος θρασυτήτος ἀπέναντι τῆς θείας στοργῆς καὶ παντοδυναμίας.

Ἐὰν ἐνίστατο τὸ κάλλος ἐφλόγιζεν ἀνόμως τὴν ποιητικὴν ψυχὴν του, καὶ ἐν, φέρων ἐντός του τὸ ἐκτύπλωτικόν καὶ μακρινὸν αὐτὸ πῦρ, παρεσύρθη εἰς τοὺς κρημνοὺς τῆς ἀπονοίας, ἀλλὰ τὸ πνεῦμά του, ἐν καὶ νικημένον, δὲν εἶχε ἐπικρῆσθαι εἰς τὴν νίκην ταύτην τῆς σαρκός, Ἡ ἀμαρτία τὸν ἐθλίβεν, ἡ ἐνοχὴ του τὸν κατεβάρυνεν, αἱ τύψεις τοῦ ἐσπάραινον τὴν συνειδήσιν, καὶ πολλὰ καὶ, μὴ δύναμένη νὰ εὐρὴ ὀλίγον ὑπνον, ἐξηγεῖτο εἰς προχωρημένην νύκτα, διὰ νὰ βρέξῃ μὲ πύρινα δάκρυα τὴν στρωμνὴν του.

Ὑπὸ τὰς συναισθησεις ταύτας ὁ περὶ ζόφος του βαθυμῶδὸν ἱλαρύνεται, ἡ ἀθυμία του κραθνεται, ὑποχωρεῖ ἡ δειλία του, καὶ διαλύονται οἱ δισταγμοὶ του. Ὑπερᾶνω τοῦ ἀμαρτήσαντος ὀρθοῦται ὁ μετανοήσας πιστός, ὁ θερμὸς τῆς θείας ἀγαθότητος καὶ ἐπιεικείας ψάλτης, καὶ ὁ πρὶν καταβεβλημένος καὶ πτήσων μένει μὲν ἀκόμη εἰς τὴν στάσιν τοῦ ἐκείνου, ἀλλὰ καὶ ἀναλαμβάνει ὅλην τὴν θερμότητα τοῦ θάρρους καὶ τῆς φωνῆς του. Καὶ ἀναβοᾷ μὲ

τὴν πλέον διάπυρον καὶ φλογερὰν δέησιν· «Πρὸς Σί, Κύρια, ἦρα τὴν ψυχὴν μου, ὁ Θεός μου ἐπὶ Σοὶ πέποιθα, μὴ καταισχυνθῆν.» (Ἀκολουθεῖ)

MIX. I. ΓΑΛΑΝΟΣ

ΤΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΝΤΟΣ

Ἡ συκοφαντία καὶ ὁ τοῦ κακοῦ ἐλεγχος δὲν συναντῶνται. Διότι τὸ πρῶτον εἶναι κακία, τὸ δὲ δεύτερον εἶναι ἀρετή. Πᾶς δίκαιος καὶ τίμιος ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ βοᾷ κατὰ τοῦ κακοῦ τοῦ διὰ πραγμάτων ἀποδεδειγμένου καὶ νὰ ἐπιστῇ τὴν προσοχὴν τῶν φρονιμῶν νὰ προφυλάσσονται ἀπὸ τὴν κλέπτῃ, ἀπὸ τὸν φονέα, ἀπὸ τὸν βεβιδυργον καὶ συκοφάντην, ἀπὸ τὸν ψεύστην καὶ ἀπατεῶνα, ἀπὸ τὸν ὕβριστὴν τῆς οἰκογενειακῆς ἱερότητος καὶ τὸν κλέπτῃ τῆς τιμῆς τοῦ ἄλλου, ἀπὸ τὸν προδότην τῆς πατρίδος, ἀπὸ τὸν ἐπιβουλεύοντα τὴν πίστιν τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ τότε μόνον, ὅταν πραγματικῶς καὶ ἐπισήμως ἔχῃ νὰ δώσῃ ἀποδείξεις. Καὶ πάλιν ὁ τίμιος καὶ ἐνάρετος θὰ συνιστῇ προσοχὴν, ἀλλὰ δὲν θὰ ρίπτῃ τὸν λῆθον τοῦ ἀνοήματος, ἔστω καὶ μετὰ δίκην, ἔστω καὶ μετὰ σκάνδαλον παγκοίνου ἀντιλήψεως. Θὰ ἐλέγξῃ ὅμως μετὰ πόνου βεβαίως καὶ λύπης, ἀλλὰ θὰ ἐλέγξῃ.

Διότι, ἐὰν οἱ κακοποιοὶ καὶ οἱ ἐπιζήμιοι ἐνθαρρυνθῶσι, τότε θὰ ἐπικρατήσῃ ἡ ἠθικὴ ἀταξία καὶ θὰ ἐπακολουθήσῃ τὸ χάος. Ἡ ἐνθάρρυνσις τῶν φαύλων στοιχείων ἐφερὲν ἔθνη δόκληρα εἰς τὴν ἀποσύνθεσιν καὶ τὴν ἀνατροπὴν, ὅτε συνέπιπτε νὰ φέρωσιν οὗτοι τὰ πρῶτα ἐν τῇ πολιτείᾳ καὶ τῇ θρησκείᾳ, καὶ νὰ δυνήθωσι νὰ ἀπατήσωσι διὰ θρασείας ὑποκρισίας. Ὁ τίμιος ἄνθρωπος, ὁ φιλόπατρις, ὁ ὑπὸ τῆς αὐταπαρνήσεως ἐμπνεόμενος, ὁ ἔτοιμος νὰ ἀποθάνῃ ὑπὲρ τῆς θρησκευτικῆς πίστεως του καὶ νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος του, οὐδέποτε φιλικῶς διακίεται πρὸς ἀπίστον καὶ ἀνήθικον, πρὸς ἐπιβουλεύοντα τὰ δημόσια πράγματα καὶ ἠθικῶς ἐκπεφυλισμένον. Ἀγαπᾷ καὶ τούτους, καὶ ἔτοιμος εἶναι νὰ τοὺς εὐεργετήσῃ χριστιανικῶς, ἀλλὰ νὰ τοὺς τιμῇ ὡς τοὺς ἀγαθοὺς καὶ τοὺς ἐναρέτους τῷ εἶναι ἀδύνατον. Διότι τοῦτο θὰ σημαίῃ ἡ ὁμολογία ἢ νοητικὴ ἀμβλύτητα μέχρις ἡλιθιότητος.

ΤΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΚΟΦΑΝΤΟΥ

Ὁ συκοφάντης ἀπὸ τὸν ἐλέγχοντα ἐξ ἀγάπης πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ἠθικὴν, διαφέρει ὅσον τὸ σκότος ἀπὸ τοῦ φωτός, ὅσον ὁ διάβολος ἀπὸ τὸν ἄγγελον.

Τὸν συκοφάντην, ἐν τυχόν καὶ δὲν τῷ ὁμοιάζεται, τὸν ἐννοεῖτε ἀμέσως εἰς τὴν πρώτην ἀπώπειράν του νὰ σᾶς κάμῃ θύμᾳ του. Τὸ χαῶδες τῶν ὀφθαλμῶν του, ἡ συστροφή τῶν χειλέων, τὸ χόκισμα τῆς ἐκφράσεως, ὁ βεβιασμένος τόνος τῆς φωνῆς, αἱ ἀντιφάσεις ἐν τῇ ῥύμῃ τοῦ λόγου του, ἡ αἰφνιδια πελιδνότης τοῦ προσώπου, ὅταν ἐν

τῷ μεταξύ τὸν διάκωφτε ἐκφράζοντες ἀμφιβολίαν, ὅλα ταῦτα εἶναι συνήθη ἐνδεικτικὰ τῆς ποιότητός του.

Ἄλλ' ἐκεῖ, ὅπου τὸν συλλαμβάνετε αὐτομαρτυρούμενον, εἶναι ἡ περίστασις τῶν πρὸς αὐτὸν ἐρωτήσεων σας μετὰ τὴν διάπραξιν τοῦ κακούργημάτος του.

Ἐὰν εἴτῃ ἄνθρωπος τίμιος καὶ ἀπὸ συνειδήσεως δίκαιος, ἀκούσαντες ἐγκλήματα περὶ προσώπου ὑψηλὴν κατέχοντος θέσιν καὶ σεπτοῦ κοινωνικῶς καὶ ἐθνικῶς, ἡ περὶ προσώπου, πρὸς τὸ ὁποῖον ἡ ψυχὴ τοῦ ἔθνους ἐνατενίζει καὶ πολλὰς τὰς ἐλπίδας αὐτῆς στηρίζει, ἡ ἐν γένει περὶ οὐδότητος ἀνθρώπου, τὸν ὁποῖον τιμᾷ ἡ κοινωνία, καὶ ὁ ὁποῖος οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν μὲ ἀστυνομίας καὶ μὲ δικαστήρια, ἀμέσως θὰ ὑποβάλλῃ εἰς ἀνάκρισιν τὸν κατηγορησάμενός αὐτοῦ.

Ἐρωτῶντες καὶ ἀνακρίνοντες, παρατηρεῖτε ὅμα αὐτὸν ἀσκαρδαμυκτὴ. Ἐκφράσατε σταθερὰ τὴν ἀμφιβολίαν σας καὶ ζητήσατε δι' ἀναμφισβήτητων μαρτυριῶν νὰ σᾶς ἀποδείξῃ τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων του. Ἐπάτε αὐτῷ, ὅτι ἡ ἀδικία τῆς προσβολῆς τῆς ὑπολήψεως οὐδότητος ἀνθρώπου, μάλιστα δὲ ἐπιφανοῦς, εἶναι μέγιστον ἐγκλημα ἀντι-κοινωνικόν. Θὰ εἴδῃτε πάραυτα τὸν συκοφάντην νὰ ἀλλάξῃ ὅψιν καὶ νὰ ὠχριάσῃ. Θὰ ἀρχίσῃ νὰ ὑποτρέμῃ, θὰ γίνῃ κατὰδῆλος εἰς τὸ ὅλον του, ὅτι ζητεῖ τὸ ταχύτερον νὰ ἐξαφανισθῇ ἀπὸ ἐμπρός σας. Διότι συνελήφθη. Καί, ἐὰν εἶναι ἐνδεδυμένος μὲ περισσὸν θράσος καὶ ζητεῖ νὰ ἐπιμείνῃ, πάντως θὰ ἐξολισθήσῃ εἰς καταβώσας ἐναντίον του ἀντιφάσεις. Εἰς δὲ τὴν ἐπιμονὴν σας τὴν ἀνακριτικὴν θὰ αὐτο-κεραυνωθῇ, καταντήσας ἀπὸ τοῦ αἵματος βέβαιος, δι' οὗ ἤρξατο, εἰς τὸ αὐτῶς ἤκουσα καὶ οὕτω λέγω!!

Ἐπὶ τούτοις τὸ κυριώτερον γνώρισμα τοῦ συκοφάντου, ὅπως καὶ τοῦ ψεύστου, εἶναι ὁ ὅλος βίος του ὁ πονηρὸς καὶ μοχθηρὸς βίος, ὁ ἐμπαθὴς καὶ ἐκδικητικὸς, ὁ ἀλαζών καὶ φθονερός, ἡ καὶ ἡδυσπαθὴς καὶ ἀκόλαστος.

Πρόσεχε δὲ, διότι τοιοῦτος δυνατόν νὰ εἶναι πάσης ἀναπτυξέως νοητικῆς ἄνθρωπος καὶ παντὸς ἀξιώματος ἀκόμη καὶ κληρικός. Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ νοῦ καὶ ἡ πολυμάθεια δὲν τακτοποιεῖ τὴν καρδίαν ἔνευ θρησκευτικῆς πίστεως καὶ ἔνευ θρησκευτικοῦ φωτός, ἔνευ ἐμπνεύσεως ἡθικῶν παραδειγμάτων.

Διὰ τοῦτο δύνασθε νὰ εἴδῃτε περίπυστον πολιτικὸν ἢ διακεκριμένον καὶ διαπρεπῆ κοινωνικὸν ἄνδρα ἢ δημόσιον λειτουργὸν νὰ εἶναι συκοφάντης κακοβουλόμενος ἢ διότι εἶναι φθονερός, ἢ διότι εἶναι θύμα τῆς κακίας ἐκείνης, ἥτις ὀνομάζεται εὐπιστία. Δύνασθε νὰ εἴδῃτε καὶ κληρικὸν ἀκόμη ἐμπαθέστατα συκοφαντοῦντα, ἐὰν τὸ ἀξίωμα του τὸν ἐπηρέασε μόνον εἰς τὸ ἐνδυμα, ἀλλὰ δὲν εἰσῆλθε διόλου εἰς τὴν ψυχὴν του. Τ.

Ο GUÉRIN ΚΑΙ Ο ΕΡΗΜΙΤΗΣ ΤΗΣ ΠΑΤΜΟΥ

Ὅταν πρώτην φοράν ἤνοιξα τὸ βιβλίον τοῦ Guérin, ἡ πρώτη σελίς, εἰς ἣν προσέπεσον οἱ ὀφθαλμοί μου, ἦτο ἡ

σελές, ἢν ἔχω ὑπ' ὄψει. Εἶναι μερικά πράγματα, τὰ ὅποια εἶναι τόσον ὠραία καὶ περιβάλλονται μὲ τὴν ποίησιν, ἀλλὰ μὲ τὴν βεβαίαν, διὰ τοῦ ὁποῦ οἱ ἄνθρωποι ἐσυνήθισαν σήμερον νὰ ἐξετάζωσι τὰ πάντα, ὅχι μόνον οὐδὲν ἀρκεῖν εἰς αὐτὰ εὐρίσκουσιν, ἀλλὰ καὶ γὰρ καὶ ἀνάξια πάσης προσοχῆς τὰ βλέπουν. Τί εἶναι δι' ἡμᾶς σήμερον εἰς ἀσκητῆς, ὅστις ἀπομακρύνεται τοῦ κόσμου, διὰ νὰ ζῇ μόνος εἰς μίαν ἔρημον; Καὶ τί ἄλλο εἶναι παρὰ εἰς μισάνθρωπος, ἕξιος φρενοκομείου; Ἄλλ' ἀποσύρθη, ἴνα, μακρὰν τῆς τύφης καὶ ἀπολαύων ἄρας ψυχικῆς γαλήνης, ἀφιερώσῃ ἑαυτὸν εἰς τὴν λατρίαν τοῦ Θεοῦ. Καὶ τί μὲ τοῦτο; Εἶναι ἄνθρωπος θεησκόλητος, εἶναι μοναχὸς. Καὶ μὲ αὐτὰς τὰς ἰδέας, ἂν τύχῃ ποτὲ νὰ συναντήσωμεν κανένα ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς μοναχούς, ἢ θὰ τὸν ἴδωμεν μὲ ἀδιαφορίαν, ἢ, ἂν προσέξωμεν ὀλίγον εἰς αὐτόν, θὰ τὸν πράξωμεν ὑπὸ τὸ σημερινὸν πνεῦμα τοῦ κακῶς λεγομένου θετικισμοῦ, καὶ θὰ ζητήσωμεν νὰ ἐξαγάγωμεν συμπεράσματα περὶ τῆς φρενολογικῆς του καταστάσεως. Παρατρέχων δ' ὅμως τοὺς καινοὺς τούτους κριτάς, τοῦτο μόνον θέλω ἐνταῦθα νὰ εἰπω, ὅτι ἡ ἀνάγνωσις τῆς σελίδος, περὶ ἧς πρόκειται, εἰλκυσε τὴν προσοχήν μου καὶ ἐδίεμυσε τὴν καρδίαν μου. Ἰσως συνετέλεσαν εἰς τοῦτο καὶ ἄλλαι περιστάσεις· ἴσως συνειέλασε τὸ μέρος, εἰς ὃ ἀναφέρεται ὁ συγγραφεὺς, γνωστὸν μοι ὡς ἀνηκὸν εἰς τὴν προσφιλή μοι πατριδὰ Ἰσως καὶ ἡ ἰδέα περὶ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀγιότητος τοῦ ἀνθρώπου, πρὸς ἃν εἴλκυε τὴν προσοχήν μου, ἰδέα, ἣτις μέχρι σήμερον ἐπικρατεῖ ἐν Πάτρει. Ἄλλ' ὅ,τι καὶ ἂν συνέβη, εὐρίθην ὑπὸ τοιαύτας ψυχολογικὰς στιγμὰς κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην, ὥστε ἡ ἐντύπωσις μένει ἀκαρπία, καὶ ὁ δάκνυ ἀναγνώσκων τὰς ὠραίας γραμμὰς, ὅς ἐχάραξεν ὁ γλαφυρὸς τοῦ Guérin κάλαμος, αἰσθάνομαι βαθύτατον σεβασμὸν καὶ εὐλάβειαν πρὸς τὸν ἐρημίτην, ὅστις τὸν ἀπησχόλησε.

Θὰ ἀφῆσω νὰ διηγήσῃ τὸ συγγραφεὺς καὶ νὰ ἐκτυλιχθῇ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἀναγνώστου ἡ εἰκὼν, ἢν παρουσιάζει, μὲ τὰ ὠρεὰ τῆς χρώματος. Θὰ ἀφῆσω νὰ διέλθῃ πρὸ τῆς φαντασίας του τὸ σερνὸν ἄστυον τοῦ ἐρημίτου, ἡ κληματαριὰ του, οἱ ὑπ' αὐτὴν βεμβασμοὶ του, οἱ σύντροφοι τοῦ βίου του, ἡ ραιδριότης τοῦ προσώπου του, οἱ πόθοι τῆς καρδίας του καὶ αἱ διαθέσεις τῆς ψυχῆς του. Θὰ ἀφῆσω νὰ ἐγγίσῃ τὴν καρδίαν του ἡ ἱερὰ συγκίνησις, ἢν ἠσθάνθη ὁ περιηγητὴς, ὅταν ἐν βαθείᾳ νυκτὶ ἤκουσε τὰς φωνὰς τῶν μοναχῶν, οἵτινες διὰ τῶν φθῶν καὶ προσευχῶν τῶν ἐνφυύωναν τὴν ἐρημικὴν, εἰς ἢν εὐρίσκετο, καὶ ὅπου μόνον τὸν θόρυβον τῆς θαλάσσης καὶ τὰ παράπονόν της ἤκουε. Πιστεύω δὲ ὅτι, ὅσον ψυχρὸς καὶ ἀδιάφορος καὶ ἂν εἴναι, θὰ αἰσθάνῃ, ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ του εὖρε θέσιν ὁ ἐρημίτης τῆς Πάτρου. Πιστεύω, ὅτι ὁ θετικισμὸς καὶ ἡ πραγματικότης θὰ ὑποχωρήσωσι πρὸ τῆς σεβασμίας μορφῆς τοῦ γέροντος, ὅστις τόσον ἐπεβλήθη εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Guérin.

«Βαδίζοντες» — λέγει — πρὸς τὴν ἐκείθεν τοῦ ἀκρατοῦ Γερανοῦ(*) πλευρὰν, φθάνομεν εἰς μέρος, ὅπου κατ' ἀρχὰς

(*) Ἀκρωτήριο τῆς Πάτρου.

ἀνομαζέτο Θερμιά, κατόπιν δὲ ἔλαβε τὸ ὄνομα Ἐρημίτου, ὅστις κατέφυγεν ἐκεῖ. Ἀς σταματήσωμεν μίαν στιγμὴν εἰς τὸ σερνὸν τοῦ ἄστυον, καὶ ἄς χαιρετίσωμεν τὸν ἀγαθὸν Ἀπολλῶν. Ὁ σεβάσμιος οὗτος γέρον περιῆλθεν ἐπὶ μακρὸν τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ Ἀρχιεπίσκοπος πρὸς συλλογὴν ἑράνων ὑπὲρ τοῦ ἁγίου Ὁρους καὶ κατόπιν διὰ τὴν Ἱερὴν τοῦ μικροῦ ναοῦ, πλησίον τοῦ ὁποῦ κατοικεῖ. Ἀφού ἐπὶ δεκαπέντε ἔτη περιήγαγε τὴν ὁδοπορικὴν του βάρβαν, ἐξήτησεν ἐπὶ τέλους ἀναχωρητήριον διὰ τὸ γῆρας του εἰς μίαν τῶν πολλῶν ἐρήμων γωνιῶν τῆς νήσου Πάτρου. Ἐκεῖ, εἰς ἓνα τόπον ὀνομαζόμενον πρὸ αὐτοῦ Θερμιά ἐνεκα θερμῆς πηγῆς, ἣτις ῥεῖ ἐκεῖ, κατ' ἀρχὰς ἐκτίσας μικρὸν ναὸν, κατόπιν δὲ μικρὰν κατοικίαν διὰ τὸν ἑαυτὸν του μετ' ἐνὸς θαλασίου διὰ τοὺς ξένους. Διαμένει ἐκεῖ ἀπὸ τριακοντα καὶ πέντε ἐτῶν. Ἐν τῇ παρόντι ἀσθενείᾳ, ἐξέρχεται τοῦ κελίου του διὰ νὰ μεταβῇ μόνον εἰς τὸν μικρὸν ναὸν ἢ διὰ νὰ κάμῃ μικρὴν περίπατον εἰς τὸν κήπον του. Ὅσα δένδρα ὑπάρχουν ἐκεῖ, ἐφυτεύθησαν διὰ τῆς χειρὸς του· τὰ εἶδε φυόμενα καὶ ἀναπτυσσόμενα. Δύο πηγαί, ἡ μὲν μία θερμὴ, ἡ δὲ ἄλλη ψυχρὰ, ποτίζουσι τὸν λαχονόκηπτόν του (son rotagor). Μία κληματαριὰ τῇ διδίδει σικιὰν κατὰ τὸ θέρος, ἐκεῖ δὲ ἀγαπᾷ νὰ καθῆται καὶ νὰ παραδίδεται εἰς σκέψεις. Ἡ βιβλιοθήκη του ἀποτελεῖται ἐκ τινῶν βιβλίων ἀσκητικῶν, τὰ ὅποια γνωρίζει ἐκ στήθους (par coeur), χωρὶς δὲ αὐτῶν ἀγαπᾷ νὰ ἀναφέρῃ εἰς τοὺς ἐπισκεπτομένους αὐτόν. Ἡ ζωὴ του, πάντοτε ἡ αὐτῆς, συνίσταται εἰς τὰς αὐτὰς πράξεις ἀδιακόπως ἐπαναλαμβανόμενας. Διὰ τῆς ἡμέρας προσεύχεται εἰς τὸν ναῖόν του, καὶ κατὰ τὴν νύκτα ἐπαναλαμβάνει τὰς αὐτὰς προσευχὰς μετὰ τῶν τριῶν μοναχῶν, οἵτινες ζῶσιν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν του, ὁμολογοῦσι δὲ βαθύτατον υιοταγήν εἰς αὐτόν. Ἀπηλλαγμένοι τῶν φροντίδων, αἱ ὁποῖαι βασανίζουσι τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, περιμένει ἡσυχῶς τὸν θάνατον, ὅστις φαίνεται πρὸ αὐτοῦ καὶ ὅτι σίβεται τὸ ραλακρὸν μέτωπόν του καὶ τὴν μακρὰν του λευκὴν γενειάδα. Τὸ γὰρ ἡνιὸν καὶ φαιδρὸν πρόσωπόν του ποσὶς δὲ γνωρίζει τὰς ἐκ τῆς Ὀλφίσεως ρυτίδας, ἀλλὰ μόνον τὰς ἐκ τοῦ χρόνου, ἢ δὲ γλυκεῖα χαρὰ, ἣτις τὸν ἐμψυχώνει, εἶναι ὡς ἡ εἰκὼν τῆς ἀναλλοίωτου γαλήνης τῆς ψυχῆς του.

Τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐκρούσα τὴν φιλόξενον θύραν του, ἤθελε μέχρι τῆς ἐσπέρας νὰ διηγήσῃ μετ' ἐμοῦ. Δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι ἦλθεν ἀπὸ τόσον μακρὰν, διὰ νὰ ἐξετάσῃ μετὰ κόπου, ἐν τῇ μέσῃ τῶν πετρῶν καὶ τῶν ὀρέων, ἀθλια πινὰ λείψανα παρελθόντων αἰώνων, καὶ νὰ σπουδάσῃ τὴν κόνιν καὶ τὰ ἔγχνη, ὅτινα ἀφῆκαν ὀπίσω των γενεὰ ἐκλιποῦσαι, κόνις αὐτὰ αὐτὰ ἀπὸ πολλοῦ χρόνου. Ἄλλ' ὅταν τῇ εἶπον, ὅτι ἡ ἐνάμνησις τοῦ ἁγίου Ἰωάννου ἐπίσης μὲ εἴλκυσε πρὸς ταύτην τὴν νῆσον, καὶ ὅτι τὸ σπῆλαιον τῆς Ἀποκαλύψεως ἦτο τὸ πρῶτον ἀντικείμενον, ὅπου εἴλκυσε τὴν προσοχήν μου, τότε μὲ ἐνόησε, καὶ ἡ σκέψις του ἀνταπεκρίθη πρὸς τὴν ἰδικήν μου. Κατὰ τὰς ἐννέα μὲ ὠδήγησεν εἰς τὸ κελίον μου καὶ ἐκεῖνος ἀπεσύρθη εἰς τὸ ἰδικόν του. Περὶ τὸ μεσονύκτιον ἤκουσα ὅτι

ἐξύπνησε μετὰ τῶν τριῶν ἄλλων μοναχῶν, αἱ φωναὶ τῶν δὲ μετ' ὀλίγον ἠνωμέναι ἀντήχησαν εἰς τὸν ναῖόν μου. Ἡ ἰδικὴ του ἤρχε καὶ εἶδε τὸν τόνον. Δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὴν συγκίνησίν μου, ὅταν ἐν τῇ μέσῃ τῆς σιγῆς τῆς νυκτός, εἰς τοὺς πρόποδας ὄρου ἀπομένοναί μου, καὶ ὀλίγα μόνον βήματα ἀπὸ τῆς θαλάσσης, τῆς ὁποίας ὁ ὑπόκαμπος θόρυβος καὶ τὰ αἰώνιον παράπονον ἔφθανον μέχρι τῶν ὠτων μου, ἤκουσα αἴφνης τὰς τέσσαρας αὐτὰς φωνὰς, αἵτινες ἔψαλλον καὶ προσήχοντο ἐν χορῷ καὶ ἐνεψύχωνον ταύτην τὴν ἔρημον.»

Ἐν Ἀθήναις.

ΣΤΑΥΡΟΣ Ι. ΤΗΛΙΑΚΟΣ

ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Εἰς τὸ ἐφετεινὸν ἑτήσιον μνημόσυνον τοῦ Πανεπιστημίου ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, τὸν λόγον ἐξεφώνησεν ὁ καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Ξύμ. Ζωλάτας. Ἐκτὸς τοῦ σπουδαίου περιεχομένου, μεγίστην ἐντύπωσιν προεκάλεσεν ὁ καταπληκτικὸς πλοῦτος τῆς φρασσεολογίας καὶ ἡ θαυμαστὴ καλλιπεία.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὠρτάσεν ἐν τῇ ναῷ τῆς Ἀγίας Εἰρήνης τὸ σωματεῖον τοῦ Τριῶν Ἱεραρχῶν, νεαρώτατον εἰς τὴν ἐμφάνισιν, ἀλλὰ μὲ τὴν ἡδὴ ἀκμὴν εἰς τὴν δρᾶσιν.

Τὴν παρ. Κυριακὴν παρέστη εἰς τὴν ἐκ μέρους τοῦ Συλλόγου τῆς Ἀναπαλάσεως δειπνῶν ἐν Ἀθήναις τοῦ κ. Α. Χριστογιαννοπούλου ὁ διευθυντὴς τοῦ Διδασκαλείου Ἀθηνῶν κ. Λάμπρος μετὰ τῶν μαθητῶν τῶν ἀνωτέρων τάξεων. Ἡ παρουσία αὐτῆς, μαρτυροῦσα τὴν πολλὴν ἐκτίμησιν, ἣς ἀπολαύει ὁ διηγητὴς, ἀποδεικνύει συγχρόνως ὅτι ὁ Διευθυντὴς τοῦ Διδασκαλείου καλλίστα γνωρίζει καὶ ἐπιμελεῖται τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἀγωγῆς τῶν εἰς αὐτὸ ἐμπειστευμένων νέων, συμπληρῶν τὴν παιδείαν τῶν δι' ἀκορμάτων, ἐξ ὧν ἐκχύνεται ἀφθονὸς καὶ ὀργῶσα θρησκευτικὴ ζωὴ.

Ἀπὸ τῆς παρ. Τρίτης ἤρχισεν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν διδασκάλων τοῦ Συλλόγου τῆς Ἀναπαλάσεως πρόσθετος διδαχὴ χάριν τῶν λογωτέρων ἀκορῶν τοῦ θεοῦ λόγου. Ἡ δευτέρα διδασκαλία θὰ γείνη τὴν προσεχῇ Τρίτην, ὥραν 6 1/2 μ. μ. Ἡ σειρά τῶν μαθημάτων τούτων θὰ στραφῇ περὶ ὅλα τὰ θεολογικὰ, κοσμολογικὰ καὶ ἀνθρωπολογικὰ προβλήματα, περὶ τὰ ὅποια ὕλισμός, θετικισμὸς καὶ ὀρθολογισμὸς ζητοῦσι νὰ ἐπεγείρωσι σύγκρουσιν τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιστήμης, ὡς καὶ περὶ τὰς θρησκευτικὰς ἐκδηλώσεις τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ περὶ τὴν πνευματικὴν παραγωγὴν, τὴν προελθοῦσαν ἐκ τῆς συζεύξεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Μετὰ τῶν διδασκάλων τούτων τοῦ κ. Γαλανοῦ θὰ συνεδῶσι καὶ πρακτικαὶ ὁμιλητικαὶ ἀσκήσεις, σκοπὸν ἔχουσαι νὰ βοηθήσωσιν ἐπιστήμονας ἢ φοιτητὰς διαφόρων σχολῶν εἰς προχείρους ἠθικοθρησκευτικὰς καὶ ἠθικὰς διηγήσεις χάριν τοῦ λαοῦ.

Ἡ Κίνα διεκδικεῖ ὑπὲρ ἑαυτῆς τὴν ἐφεύρεσιν τοῦ φανογράφου πρὸ τριῶν χιλιῶν ἐτῶν. Καθὼς γράφει ὁ διευθυντὴς τῶν κινεζικῶν τελωνείων Ρόμπερτ Χάρτ, ὁ Κινέζος διοικητὴς τοῦ Κουαγκι — Τούγκι τῇ ἐπιδείξει βιβλία γραφέντα πρὸ 2000 ἐτῶν, εἰς τὰ ὅποια ἀναφέρεται διηγήσεις τῆς, ὅστις ἐξ 1000 ἐτῶν πρὶν τὰ βιβλία ταῦτα γραφῶσι, θέλων νὰ ἐπιστελλῇ πρὸς τὸν ἀλλοχθὺ διαμένοντα ἀδελφόν του, τοῦ ἐστελλεν ἐκαστοτε ἐν κιβώτιον. Ὁ παρὰλήπτης τὸ ἤνοιγε, καὶ γνωρίζων τὸν μηχανισμόν του ἤκουεν βλους τοὺς πρὸς αὐτὸν λόγους τοῦ ἀδελφοῦ του.

Κατὰ τὸν ὑπολογισμόν ἐνὸς Ἰταλοῦ κανεὶς αἰὼν δὲν ἤρχισεν οὔτε ὁ ἀρχὸς ποτὲ ἀπὸ Τετάρτην, Παρασκευὴν, ἢ Κυριακὴν.

Ὁ ἴδιος Ἰταλὸς εἶχε τὴν περιέργειαν νὰ ἐξακριβώσῃ ὅτι ὁ Ὀκτώβριος ἀρχίζει τὴν αὐτὴν ἡμέραν μὲ τὸν Ἰανουάριον. Ὁ Ἀπρίλιος δὲ μὲ τὸν Ἰούλιον, καὶ ὁ Σεπτέμβριος μὲ τὸν Δεκέμβριον. Ἐπίσης ὁ Φεβρουάριος, Μάρτιος καὶ Νοέμβριος ἀρχίζουν πάντοτε τὴν αὐτὴν ἡμέραν. Ὁ δὲ Μάιος, Ἰούνιος καὶ Ἀύγουστος ἀρχίζουν πάντοτε κατὰ διαφόρους ἡμέρας, καὶ ἡ πρώτη αὐτῶν οὐδέποτε εἶνε ἡ αὐτὴ ἡμέρα οὐδὲποτε ἄλλου μηνός. Ἡ δὲ πρώτη καὶ τελευταία ἡμέρα τοῦ ἔτους εἶνε πάντοτε ἡ αὐτή. Οἱ κανόνες οὗτοι δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὰ δισέκτα ἐτη. Θέλει ἀναγνώστη, νὰ ἴδῃ καὶ ὁ ἴδιος τὴν ἀρίθειαν· δοκίμασον.

Εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Βουλὴν, ἐπὶ τῇ νύκτι τῶν ἀνωτέρων νόμων, θὰ ὑποβληθῶν νομοσχέδια ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν, πτωχῶν, δὲ καὶ ἄλλα ἐναντίον τοῦ ἀλκοολισμοῦ.

Εἰς τὸ θέατρον τῆς Γαλλικῆς κωμῳδίας παρεστάθη πρὸ τινος ἡ ἡλέκτρα τοῦ Σοφοκλέους, κατ' ἐμμετρον μεταφράσιν τοῦ Ἀλφρέδου Πουαζῆ.

Διαμένει κατ' αὐτὰς ἐν Ἀθήναις ὁ Στεφ. Ἀρχιεπίσκοπος Συναίου κ. Πορφύριος.

Εἰς τὸ Λονδίνον ἐγένετο μεγάλη διαδήλωση γυναικῶν πρὸ τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων. Αἱ κυραὶ ἀπῆλθον νὰ δοθῇ εἰς τὰς γυναῖκας τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου. Παρεξέτεράσθησαν ὅμως, καὶ ἡ ἀστυνομία διετάχθη νὰ τὰς διάλυσῃ ἐξ ἐφόδου. Πολλὰ ἐτραυματίσθησαν σοβαρῶς, ἐξήκοντα δὲ συνετρίβησαν. Θὰ εἰρωνευόμεθα τὰς ἡρώδεις ταύτας καὶ θὰ ἐλέγομεν δι' αὐτὰς μὲ ὅλην τὴν διαθέσιν ἀναπροκομιμένους γυναῖκες, ἂν δυστυχῶς δὲν εἶχον καὶ αὐταὶ τὸ δικαίωμα νὰ εἴπωσι πολλάκις δεικνύουσαι τοὺς βουλευτὰς: «Τέτοια κεφάλαια κατὰ τί θὰ γείνουσι τάχα ἐξ αἰτίας μας χειρότερα;»

Διὰ Διατάγματος ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις κατήργησε τοὺς ἱερεῖς ἐξομολογητὰς εἰς τὸ γαλλικὸν ναυτικόν. Ὁ κ. Κλεμανσὸ ἔχει δικαίον. Ὅπως αὐτὸς καὶ οἱ ἐμπειρογόνες του τείνουσι νὰ καταστήσουν τὸν γαλλικὸν λαόν, τί ἔχει πλέον νὰ κάμῃ ἡ ἐξομολόγησις;

Καὶ ἀπὸ τὰ διδασκὰ βιβλία ἐν Γαλλίᾳ ἀφῆρσαν τὰ θρησκευτικὰ χωρία, ὅσα ἀπῆλθον εἰς ἀφραδηνία, ἀναγνωσμάτων κ. λ. π. Θὰ ἐλθῇ βεβαίως καὶ πάλιν ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐπανεέλθουν. Ἀλλὰ θὰ τὰ ἐπαναφέρῃ καποια θύελλα ἀπ' ἐκείνας, τὰς ὁποίας στέλλει σαφῶν καὶ καθαρῶν ὁ Θεός.

Η ΕΠΙΜΟΝΗ

Ἡ ἐπιμονή εἶναι μία ἐκ τῶν στάσεων τοῦ ἀνθρώπου, μία προσήλωσις τοῦ νοῦ αὐτοῦ εἰς ἓν ἀντικείμενον, εἶνε οὗτως εἰπεῖν τὸ σημειωτὸν βήμα τοῦ νοῦ κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν στρατιωτικὴν τέχνην, μὲ τὴν διαφοράν ὅτι ἐκεῖ ἐμμένουσιν οἱ πόδες οἱ κτυποῦντες ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐδάφους, ἐνῶ ἐνταῦθα ἐμμένει ὁ νοῦς καὶ ἀνακυκλοῦνται οἱ συλλογισμοὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, ὥσπιν ἡ ἐγκατάλειψις τῆς νὰ ἐδίδεν εἰσόδον εἰς βέβηλον πορθητὴν ἐν τῇ ἡμετέρῃ νῷ καὶ ἐν τῇ ἡμετέρῃ ἐγῷ.

Ἡ ἐπιμονὴ καθ' ἑαυτήν, ὡς ἐπιμονή, δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἐλάττωμα ἢ προτέρημα, διότι ἐξαρτᾶται ὁ χαρακτηρισμὸς αὐτῆς ἀπὸ τὰ αἴτια καὶ ἀποτελέσματα αὐτῆς καὶ πρωτίστως ἀπὸ τὰ ἐλατήριά της. Τὰ νὰ μὴν τις ἀπαρτρέπτως ἐπὶ ἐνὸς ἐπιπέδου τῆς δράσεώς του, τῶν ἀποφάσεών του, διότι ἐντὸς αὐτῶν εἶνε τὸ χάος τῆς παραβάσεως τοῦ καθήκοντος, τῆς ἠθικῆς πτώσεως καὶ καταστροφῆς, τῆς βλάβης τῶν κοινωνικῶν καὶ ἐθνικῶν συμφερόντων, τοῦτο εἶνε ἐπιμονὴ μὲ φῶς καὶ μὲ ἀγιότητα, προσερχομένη ἀπὸ γενναίας, εὐγενεῖς καὶ ἀναγεγεννημένας ψυχὰς διὰ πῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ.

Τὸ δὲ νὰ ἐπιμένῃ τις ἀπὸ κακῶς νοουμένην φιλοτιμίαν, ὥπως ἐπιμαρτύρηται ἡ γνώμη τοῦ ἐναντίου τῆς γνώμης τοῦ ἄλλου, ἔστω καὶ ἂν ἡ γνώμη αὕτη εἶνε σοφωτέρα καὶ ὠφελιμωτέρα, τοῦτο εἶνε ἐπιμονὴ ἀνόσιος καὶ ἐωσφορικῆς. Ἐκ τῆς τοιαύτης δὲ σκοτεινῆς καὶ ἐγωιστικῆς ἐπιμονῆς, εἴταν αὕτη ἐμφωλευρὴ εἰς ψυχὰς τῶν διεπόντων τὰς τύχας τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν λαῶν, προέκυψαν καὶ προέρχονται μέγιστα κακά, προήλθον αἱματηρότατοι πόλεμοι καὶ ὠλοθρεύθησαν δλόκληρα κράτη καὶ κατεδυναστεύθησαν ἀναριθμητοὶ λαοί.

Ἡ ἐπιμονὴ παρατηρεῖται καὶ εἰς τὰ ἄλλα ζῶα, πρὸς ἔρχεται δ' αὕτη ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τὰ θηριώδη ἐν-ετικα αὐτῶν. Οὐχ ἦτορ εἰς τινα τῶν ζῶων ὑπάρχει καὶ ἡ καλὴ ἐπιμονή, προσερχομένη ἐκ τοῦ ἐνστικτοῦ τῆς αὐτοσυντηρήσεως αὐτῶν. Τοῦτο παρατηρεῖται εἰς τινα χρῆσι-μεύοντα εἰς τὸν ἄνθρωπον ζῶα ἐπὶ παραδείγματι ὁ ἵππος, εἴταν ἀσφραγθῇ τὴν ὑπαρξίν θηρίων εἰς τόπον τινά, ἡ εὐρεθῇ πρὸ χάνδακος, ἡ πρὸ κατεστραμμένης γεφύρας, τὰ ὅποια δὲν ἔχει ἀντιληφθῇ ὁ κύριός του, σταματᾷ ἀμέσως, ἐνίοτε καὶ φριμάσσει καὶ κτυπᾷ τοὺς πόδας· τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ ἀρνείται ἐπιμόνως νὰ κινηθῇ πρὸς τὰ ἐμπρός, ὑποκύντων εἰς τὰς διαταγὰς καὶ τὰς πείσεις τοῦ ἀναβάτου ἢ τοῦ ὀδη-γοῦ αὐτοῦ.

Ἡ ἐπιμονή, ἵνα ἔχῃ πλήρη τὸν καλὸν χαρακτήρα, πρέπει νὰ εἶνε ἀπληγαγμένη σκληρότητος, ἥτις χαρακτηρίζει τὴν ἐγωιστικὴν ἐπιμονήν. Ἵνα δὲ εἶνε τοιαύτη, ἔχει ἀνάγκη νὰ συνοδεύεται μὲ τὸν καρπὸν τῆς ἀγάπης, μὲ τὴν θείαν ὑπο-μονήν, ἥτις χρησιμεύει εἰς τὸ νὰ ἀπορροῇ ἡ ἐπιμονὴ τὰς ἀπαιτουμένας εἰς τὴν πορείαν τῆς ἀντιστάσεως μετὰ τῆς δυνατῆς ἐπιεικείας, ὅπως φάσκει εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ ἀγαθοῦ μετὰ λειότητος.

Ὁ ἐπιμένων σταθερὸς χαρακτήρ ὑπὲρ τοῦ καλοῦ διὰ τῆς ὑπομονῆς πλατύνει τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ κέκτηται πάν-τοτε τὴν ἀπαιτουμένην ψυχραιμίαν εἰς πάσας τὰς δυσκό-λους περιστάσεις, ὥστε νὰ δύναται εὐχερῶς νὰ μετατοπίσῃ τὰ προσκείμενα καὶ νὰ ὑπομένῃ ἀγογγύστως τοὺς ἐκ τῶν ἐναντίων ἀόλοπα, προσπαθῶν καταλλήλως, ἂν εἶνε δυ-νατόν, ἂν δηλαδὴ οἱ ἀντιδικτιθέμενοί του δὲν εἶνε πεπωρω-μένοι, νὰ τοὺς μεταπέθῃ ὑπὲρ τοῦ καλοῦ, χάριν τοῦ ὅπου αὐτὸς ἐπιμένει, ἀγωνιζόμενος καὶ μαχθῶν.

Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ ἔχῃ αἰσθήματα ἀγαθὰ καὶ φρονήματα θεία, δὲν ἀρκεῖ νὰ ἐπιμένῃ ἀπλῶς καὶ ξηρῶς εἰς τὴν πραγματώσιν τοῦ ἀγαθοῦ, ἀλλὰ καθαρίζων τὴν ψυχὴν του διὰ τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων καὶ ἀπαλύνων καὶ θερμαίνων αὐτὴν διὰ τῆς ἀγάπης, νὰ δύναται νὰ ἡλεκτρίσῃ τὰς μὴ τελείως νεναρκωμένας ψυχὰς μεθ' ὧν ἤθελεν ἐπι-κοινωνήσῃ.

Ἐχὼ ὑπ' ὄψει μου καὶ θέλω διηγηθῇ ἱστορίαν εἰσέτι νωπὴν εἰς τὰ ὠτά μου ἐκ τῆς ἐντυπώσεως, τὴν ὅπου ἔαχον, εἴταν τὴν ἡκουσα, καίτοι παρήλθον ἱκανά ἔτη. Ἐἰς πολὺ φιλόανθρωπος κύριος ἐθεώρει καθήκόν του οὐ μόνον ὁ, τι ἡδύνατο αὐτὸς νὰ διδῇ ἐλεημοσύνην εἰς τοὺς πάσχοντες, ἀλλὰ καὶ νὰ συλλέγῃ ὑπὲρ τῶν πτωχῶν ἐράνους, προτε-ρῶν ἐπιμόνως εἰς τοῦτο τοὺς δυνάμενους καὶ ἦτο μὲν εὐχα-ριστήμενος ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἐνεργειῶν του, δὲν ἀνεπαύετο ὅμως, διότι εἰς εὐπορος δὲν τῷ ἔδωκε ποτε τίποτε ἔνεκα φιλαργυρίας. Ἐπειδὴ δὲ εἶχε τὴν ἀρετὴν τῆς ἐπιμονῆς ὑπὲρ τοῦ καλοῦ, πάντοτε τὸν ἐπεσκέπτετο ὑπὲρ τοῦ φιλόανθρωπου σκοποῦ του, ἀλλ' ἡ ἐπιμονὴ αὕτη ἦτο σκληρότης διὰ τὸν φιλάργυρον, ὅστις εἰς κάθε αὐτοῦ ἐπι-σκεψίν ἐρωδεῖτο μὴ τυχερὸν καὶ θιχθῇ τὸ λατρευτὸν του βαλάντιον. Καὶ πάντως θὰ συνεκρούοντο αἱ δύο σκληρό-τητες· τῆς φιλαργυρίας καὶ τῆς ἐπιμονῆς τοῦ φιλόανθρώπου, ἂν μὴ οὗτος ἦτο τεθωρακισμένος μὲ τὸ μαλακὸν περί-βλημα τῆς ἀγίας ὑπομονῆς, ἡ ὅποια εἶνε τὸ μοναδικώτατον φάρμακον κατὰ πάσιν· σκληρότητος, μὴ ἐξικρουμένης οὐδὲ τῆς τοῦ φιλαργύρου. Καὶ ἡ μὲν ἐπιμονὴ ἔκαμνε τὸν φιλό-ανθρωπον νὰ μετακινήν εἰς τὸ γρηφειὸν τοῦ φιλαργύρου δι' ἐλεημοσύνην, ἡ δὲ ὑπομονὴ του τὸν ἔκαμνε νὰ μὴ δυσ-νασχεθῇ, διότι κτήρητο ἔπρακτος καὶ ἤκουε πλήν τῆς ἀρνήσεως καὶ ἐκφράσεως ψυχρὰς καὶ ἐπιτιμήσεως.

Ἐἶχε μὲν ὑπομονὴν ὁ φιλόανθρωπος, ἐκεῖνος κύριος, ἀλλὰ δὲν ἐσπερεῖτο τοιαύτης καὶ ὁ φιλάργυρος, ὁ ὅποιος ἀπέ-πεμπε τὸν φιλόανθρωπον μὲ λόγους καὶ οὐχὶ μὲ τὴν ράβδον, καίτοι συνεχῶς τὸν παρηγόρει. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ὁ φιλάρ-γυρος δὲν τὸν ὑπέφερε πλέον, καὶ εἰς μίαν ἐπισκεψίν του εἰπὼν τὸ ἀδὲν ὑποφέρεισαι πλέον, τῷ ἔδωκε καὶ μίαν ὁδοῦν μὲ δλὴν τὴν δύναμιν τῶν χειρῶν του, καὶ παρ' ὀλίγον νὰ τὸν σωρίσῃ κάτω, χάσαντα τὴν ἰσορροπίαν του. Ὁ παθὼν ὅμως φιλόανθρωπος, ἀντὶ νὰ εἴπῃ τι ἢ νὰ ἀγανακτήσῃ, ἢ νὰ σπεύσῃ νὰ ἀναχωρήσῃ, ἐπιστρέφει πρὸς τὸν φιλάργυρον ἀτάραχος, καὶ τῷ λέγει: «Καλὰ ἡ σπρωγὴ ἦτο δι' ἐμέ· τώρα τί μου δίδεις διὰ τοὺς πτω-»

χοὺς μου;» Τὸ τοιοῦτον ὕψος τῆς ἀπαθείας καὶ τῆς ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ ἐπιμονῆς τοῦ φιλόανθρώπου ἐκείνου, ὡς ἡλε-τρικὸς σπινθὴρ διεπέρασε τὰ σκληρὰ στρώματα τῆς ψυχῆς τοῦ φιλαργύρου, τὴν ἔκαμε νὰ ἀνατιναχθῇ ἀπὸ τὰ βορβο-ρώδη ὕδατα τῆς ἀπληστίας καὶ νὰ θεωρηθῇ μὲ ἓν σελά-γισμα θείας φωταυγείας· ἔκαμε τὸν φιλάργυρον νὰ ὑπο-μειδιάσῃ καὶ νὰ διαθέσῃ ἱκανὸν χρηματικὸν ποσὸν ὑπὲρ τῶν πτωχῶν, θαυματουργήσεως, οὕτως εἰπεῖν, καὶ βρα-θευθείας ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ φιλόανθρώπου ἐκείνου τῆς ἀγίας ἀρετῆς τῆς ἐπιμονῆς καὶ ὑπομονῆς διὰ τὸ ἀγαθὸν παρὰ τοῦ ἀγαθοδότη Θεοῦ.

Τὸ αὐριανὸν ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἱστορεῖ παραδειγματικὴν ἐπιμονὴν καὶ ὑπομονὴν μίας εἰδωλολάτρινος γυναίκης, πι-στεύσεως εἰς τὸν Σωτῆρα, καὶ ἐπιμεινάσης ὅπως θερα-πεύσῃ τὴν δαιμονιζομένην θυγατέρα τῆς· τὸ ὅποιον καὶ ἐπέτυχεν, ἐπιμεινάσα εἰς τὸ νὰ ἀκολουθῇ καὶ νὰ κραυγάζῃ ἐπισθεν τοῦ Ἰησοῦ, λέγουσα· «Ἐλέησόν με, Κύριε, υἱὲ Δαυὶδ, ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται» καὶ ὑπομεινάσα ταπεινοφρόνως τὴν ἀδιαφορίαν, ἣν εἶδειεν ὁ Σωτὴρ, ὅπως γίνωσιν αἱ ἀρεταὶ αὐτῆς καταδῆλοι πρὸς κατασίχνην τῶν Ἰουδαίων, πρὸς δὲ καὶ τὴν παρομοιωσιν τῶν ἀπίστων εἰδωλο-λάτρων πρὸς τὰ κινάρια, τὴν ὅπου ἔκαμνε ὁ Ἰησοῦς ἐν σχέσει πρὸς τὴν Χαναανίαν αὐτὴν γυναῖκα, ἣν μετὰ τὴν δο-κιμασίαν τῆς ἱσθάρσεως εἶπεν· «Ὡ γυναι, μεγάλη σου ἡ πίστις, γεννηθῶ σοι ὡς θέλεις. Καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐ-τῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης».

Ἡ ἀρετὴ τῆς ἐπιμονῆς εἰς τὸ ἀγαθὸν ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ μακροθυμίας, ἀποτελεῖ τὸν ἄριτον, τέλειον καὶ μεγαλύτερον χαρακτήρα τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις ἔχει βάσιν τὴν πίστιν εἰς τὴν Αὐτοαλήθειαν, τὸν Θεὸν κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ Ἰησοῦ, καὶ στέλγῃ τὴν τὰ πάντα στέγουσαν ἀγάπην, ἥτις δεικνύται ἐν τῷ ἀπίστῳ τῆς ὑπομονῆς, διότι ἡ ἀγάπη πάντα ὑπομένει καὶ οὐδέποτε ἐκπίπτει.

ὑπομεινόμενα εἶναι τὰ κράτη καὶ τὰ ἔθνη ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων οἱ διευθύνοντες τὴν πορείαν εἶναι ἄνδρες κεκοσμη-μένοι μὲ τὰς εἰρημένους ἀρετάς, ἔχουσι πεφωτισμένον καὶ σταθερὸν χαρακτήρα· δυστυχεῖς καὶ πανάθλιοι οἱ λαοὶ ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους διευθύνουσιν. ἄρχοντες μὴ ἔχοντες εὐδελίαν ἀρχήν, σταθερότητα καὶ πεποίθησιν, ἀλλ' ἀγώ-μενοι καὶ φερόμενοι ἀπὸ τὰ πάθη τῶν καὶ ἀπὸ τοὺς δια-φόρους ἐπιτηδεύσεως, ὡς οἱ σαλευόμενοι ὑπὸ τῶν ἀνέμων κάλαμοι. Καὶ τοιοῦτοι ἀσταθεῖς καὶ εὐτελεῖς εἶναι οἱ χα-ρακτῆρες ἐκεῖ ὅπου ὁ λῖψ τῆς ἀπιστίας, τοῦ ἐγωισμοῦ καὶ τῆς ἰδιοτελείας μακαίνει καὶ κατακαίει τὸ ἡθικὸν ἔδαφος.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ ΔΟΥΛΗΓΕΡΗΣ

Ἀρχιμανδρίτης

ΕΠΙΜΝΗΣΥΝΟΣ
ΙΩ. ΒΕΡΡΟΙΟΥ, ΙΑΤΡΟΥ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΔΕΙΜΝΗΣΤΟΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΝ ΠΑΤΡΑΝ
ΙΕΡΟΘΕΟΝ

Ἐν τῇ ἐν Πάτραις νῶι τοῦ ἁγ. Ἀνδρέου ἐτελέσθη τὴν 28 Ἰανουαρίου ὑπὸ τοῦ συλλόγου τῆς Ὁρθοδόξιας, οὗ προεδρεῖται ὁ ἑγκριτὸς ἱατρὸς κ. Ἰω. Βέρροιος, ἀρχιερατικὸν μνημό-

συον ὑπὲρ τοῦ δειμνήστου ἐπισκόπου Πατρῶν Ἱεροθέου. Τὸ μνημόσυον, κατὰ τὰ Πατρὶνὰ φύλλα, ὑπῆρξεν ἐπι-δητικόν καὶ μεγαλοπρεπές, παρίσταντο δὲ χιλιάδες κό-σμου πληροῦντος τὸν ναὸν τοῦ Ἀποστόλου. Ὁ Σ. Ἐπι-σκοπος κ. Ἀντώνιος ἐβόλε τὴν δέξασιν ἐν μέσῳ κατανύ-ξεως καὶ ἐχοροστάτησεν, ὁ δὲ κ. Βέρροιος ἐξέφωνε τὸν κατὰθ. λόγον.

«Ὁ λόγος τοῦ κ. Ἰω. Βέρροιοι»

Τέσσαρα δλόκληρα ἔτη συμπληροῦνται μετ' ὀλίγας ἡμέρας, Σιδασμιώτατε Ἱεράρχα, ἀφ' ἧς ἡμέρας ὁ προ-κάτοχος τῆς Ἱμετέρας Σιδασμιώτητος, ὁ γενναῖος ἐκεῖνος καὶ εὐδαρσῆς στρατιώτης τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας, ὁ δειμνήστος Ἱεροθέος, μετέστη πρὸς Κύριον.

Ὁ θάνατος τοῦ ἀρχιερέως τούτου κατέλειπεν ἄφθιτον καὶ ἀλησμόνητον τὴν ἱερὰν αὐτοῦ μνήμην εἰς τὴν Ἐκ-κλησίαν καὶ τὸ Χριστιανώμουν τῆς ἐπισκοπῆς του πλή-ρωμα, ἀφῆκε κενὸν ἀληθὲς μέγα, ὅπερ θεία βουλὴ καὶ προνοία πληροὶ μετὰ πάρεδον τοσούτου χρόνου ἐπαξίως καὶ ἱστορίως ἡ Ἱμετέρα Σιδασμιώτης.

Τελούντες δὲ σήμερον ἐπιμνημόσυον ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τοῦ διαπρεποῦς τούτου Ἱεράρχου δεησιν, νομίζομεν ὅτι ἐκπληροῦμεν ὅχι μόνον χριστιανικὸν καθήκον, ἀλλ' ὅτι ἀποτίμεν συνάμα καὶ ἐλάχιστον φόρον ἀθλήου σεβασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν ἱερὰν μνήμην αὐτοῦ, διότι ἀφίερσεν δλόκληρον τὸν βίον του εἰς τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν πραγμάτων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς πολιτείας καὶ κατ' ἐξοχὴν εἰς τὴν ἡθικὴν τοῦ πατριῶν του ἀνάπλαισιν καὶ ἀναμόρφωσιν, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου εἰργάσθη δλοφύχως μετὰ παρησίας καὶ θάρρους καὶ ζηλευτῆς αὐ-ταπαρνήσεως μέχρι τῆς τελευταίας του ἀναπνοῆς, τηρήσας πιστῶς τὸ πρόγραμμά του καὶ ἐτελέσας αὐτὸ ὡς τὸ διε-τύπωσε καὶ τὸ ἀνέπτυξε κατὰ τὴν εἰς τὸ Ἀρχιεπισκο-πικὸν ἀξίωμα ἀνάρρησιν αὐτοῦ.

Καὶ τῷ ὄντι, ἀφ' οὗτο προεξερίσθη εἰς Ἀρχιεπίσκοπον Πατρῶν καὶ Ἡλείας κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1892 ἔτους καὶ ἀνέλαβε τὰ ὕψιστα, ἀλλὰ καὶ βαρέα καὶ δυσβάστα-κτα τὰς ἀρχιερωσύνης καθήκοντα, ἀπέβλεψεν ὅση αὐτῷ δύναμις, τὸ μὲν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν παντὸς μέσου, τείνον-τος πρὸς τελειότεραν μὲρσιν τοῦ κατωτέρου κλήρου τῆς Ἐπισκοπῆς τοῦ καὶ ἀνθρώπιν αὐτοῦ, ὅπως καταστῇ σὺν τῷ χρόνῳ προῖοντι ἀξίος τῆς μεγάλης ἀποστολῆς του· τὸ δὲ εἰργάζετο διηλεκτῶς λόγῳ καὶ ἔργῳ, ὅπως ἀναζωπυρῇ τὸ θρησκευτικὸν τοῦ λαοῦ αἶσθημα. Διότι ἐπίστευεν εὐ-λόγως, ὅτι διὰ τῆς ἰσχύος τούτου, πρωτίστως καὶ κατ' ἀρχήν, σὺν τῇ ἀρώγῃ καὶ τῇ κινήσει βεβαίως καὶ ἄλλων ἀναγκαιῶν παραγόντων θέλει δυνήθῃ ἡ Πατρίς νὰ μεγα-λουργήσῃ καὶ αὕτις, ἐκπληροῦσα τὸν προορισμὸν αὐτῆς πρὸς νέαν δόξαν ἄφθιτον τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς.

Ἀφθονοὶ λοιπὸν ἔχυντο ὁ Εὐαγγελικὸς λόγος τῆς ὑπερ-φθοῦς ἡμῶν πίστεως, καὶ ἐν ἐκκλησίαις καὶ ἐν σχολαῖς καὶ ἐν συλλόγοις ἐπέτιξε τὴν πνευματικὴν τῆς ἐπισκοπῆς του ποιμνὴν. Τὰ συνεχῇ καὶ ἀδειάσειπτα αὐτοῦ διδάγματα ἐστήριζον τὰς καρδίας τῶν πιστῶν εἰς τὴν ἐμπρακτον θεο-τέλειαν, διέλυον τὴν παγετώδη θρησκευτικὴν ἀδιαφορίαν πολλῶν χριστιανῶν, ἀντέκρουον νικηφόρως καὶ ἀνεσκέυαζον ἐπιστημονικῶς καὶ λογικῶς τὰς ὕλιστικὰς καὶ πεπλανη-μένας δοξασίας.

Συνειδὼς τὴν κατὰστασιν τοῦ κατωτέρου κλήρου τῆς ἐπισκοπῆς του, καὶ προνοῶν περὶ τῆς οἰκονομικῆς βελτιώ-σεως αὐτοῦ καὶ περὶ τῆς περιθάλψεως τῶν ὡπὸς ἀήποτε ἀνικάνων κατὰστάσεων πρὸς ἱεροπραξίαν, ἔδρυσεν ἱερατικὸν

ταμείον, ὅπερ, ὡς μὲν, ἐνίσχυε παντοτοτρόπως διὰ γενναίων συνδρομῶν, ὥστε κέκμηται τοῦτο ὑπὸ περιπού χιλιάδας δραχμῶν, μετὰ θάνατον δὲ διέθεσε διὰ τῆς διαθήκης του ὑπὲρ αὐτοῦ δραχμὰς πεντακοσίας ἑτησίαι, προσχωρῆναι ἐν τῷ ἐπιδόματι τοῦ Μεγάρου τῆς Ἐπισκοπῆς.

Τὸ Μέγαρον τοῦτο, ὡς εἶνε γνωστὸν, ἀφιερώσεν ὡς κτῆμα ἀναφίκετον πρὸς τὴν πόλιν τῶν Πατρῶν πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ χρησιμεύσῃ τοῦτο ὡς παντοτεινὴ κατοικία, διακεκριμένη καὶ ἀνεξάρτητος, τοῦ ἐκαστοῦ Ἀρχιερέως, πληροῦσα ὡς ἐκ τοῦ προορισμοῦ τῆς ἀπάσης τὰς ἀνάγκας τῆς Ἐπισκοπῆς. Τὸ δὲ ναίδριον μετὰ τῆς συνεχομένης εὐρείας αἰθούσης, ὅπερ εἶνε ἀναπόσπαστον ἐξάρτημα καὶ παρακοιτύημα τοῦ Μεγάρου, ἦτο δι' ὑψηλότερον σκοπὸν. Ἐν αὐτῷ δὲ τῆς ἐβδομάδος ἐτελεῖτο ἱερουργία ἐκτὸς τῶν δεσποτικῶν ἐορτῶν, ὡς καὶ ἐκείναι καθ' ὅς πανηγυρίζουσιν οἱ ἐνοριακοὶ ναοὶ τῆς πόλεως. Κατὰ τὴν ἱερουργίαν ἐτηρεῖτο ἡ δέουσα τάξις καὶ κατάνυξις, ἡ τόσον ὠφέλιμος καὶ ἀναγκαστικὴ εἰς πᾶσαν ἐξωτερικὴν ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς δημοσίαν λατρείαν, καθ' ἣν δέον ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἀπομακρύνηται τῶν ἐπιγίων, καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ δολιχλήρον ν' ἀνατείνεται πρὸς τὸ θεῖον. Ἐν τῇ ναϊδρίῳ τοῦτῳ ἐδιδάσκοντο ἐπὶ χρόνον τινὰ προπαιδευμένοι οἱ μέλλοντες νὰ χειροτονηθῶσιν ἱερεῖς, οἵτινες μετὰ τὴν χειροτονίαν τῶν ἐξησκούντο, καθοδηγούμενοι ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας πρὸς ἀκριβῆ καὶ τελειότεραν κατανόησιν τοῦ ἱεροπράττειν.

Ἐν δὲ τῇ αἰθούσῃ τῇ παρακειμένῃ τῇ ναϊδρίῳ ἐδιδάσκοντο οἱ ἱερεῖς τῆς πόλεως καθ' ὥρισμένην ἡμέραν πρὸς μελίζονα μύρφοισιν καὶ ἀνάπτυξιν αὐτῶν. Καὶ ἡ τοιαύτη, ἡ ἐν φροντιστηρίῳ, τρόπον τινὰ, ἐξάσκησης παρήγαγεν ἱερεῖς τινὰς τῆς πόλεως ἱκανοὺς νὰ τιμῶσι τὸν ἄμβωνα τῶν ἱερῶν ναῶν. Πρὸς τοῦτοις ἡ αἰθουσα αὕτη ἐχρησίμευε πολλὰκις καὶ εἰς διδασκαλίαν ἡθικοθρησκευτικῶν μαθημάτων πρὸς μύρφοισιν τοῦ λαοῦ.

Τοιοῦτος ἦτο ὁ ὑψηλὸς σκοπὸς καὶ ὁ προορισμὸς τοῦ ναϊδρίου.

Πρὸς τοῦτοις ὁ ἀείμνηστος Ἱεροθέος, βαρυθυμῶν καὶ θλιβόμενος ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἡμῶν καταπτώσει, ἐπεδίωξε τὴν ἰδρυσιν τοῦ ὑφισταμένου καὶ νῦν ἡθικοθρησκευτικοῦ Σουλῶντος ὁ ἁ' Ἀπόστολος, Ἀνδρέας, αὐτίνος κύριος σκοπὸς ἦν ἡ θρησκευτικὴ, ἡ ἠθικὴ καὶ κοινωνικὴ τοῦ τόπου βελτίωσις.

Κατανοῶν προσέειπεν τὴν μεγάλην ἐπίδρασιν, ἣν αἱ Λαῖκαὶ Σχολαὶ ἐξασκούν ἐπὶ τοῦ πνεύματος τοῦ Λαοῦ, ἴδρυσεν δύο τοιαύτας ἐνταῦθα, καὶ ἐτίραν ἐν τῇ κωμοπόλει τῆς Ἀχαΐας, ἐν αἷς ἐδιδάσκοντο χρήσιμα καὶ ὠφέλιμα ἡθικοθρησκευτικὰ μαθήματα. Κηδόμενος δὲ καὶ μεριμνῶν ἐπίσης περὶ τῆς διαπαιδαγωγήσεως καὶ διαμορφώσεως τῶν ἐν τῇ πόλει διαμεινόντων καὶ διατριβόντων μικρῶν ἀνέμων παιδῶν, ἴδρυσεν αὐτῶς πρῶτος ἀδιαφιλονεικῆτως ἀμφοτέρως τὰς λειτουργούσας σχολὰς τῶν ἀνέμων παιδῶν.

Ἀλλὰ καὶ ἐν παντὶ ἐθνικῷ ζητήματι, καθ' ὃ ἡ Ἐκκλησία διὰ τῶν ἀρχηγῶν αὐτῆς ἦτο δυνατόν διὰ τῆς φωνῆς αὐτῆς νὰ ἐφευκθῇ τὴν προσοχὴν τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, ἢ νὰ διεγείρῃ τὴν συμπάθειαν ὑπὲρ τῶν ἀδικουμένων, ἢ ἄλλως πως νὰ προσδώσῃ αἵγλην τινὰ τῇ ὠφέλειαν ἡθικὴν, πάντοτε πρώτη ἤκουστο ἡ σθεναρὰ καὶ εὐτολμος φωνὴ τοῦ Ἱεροθέου.

Τοιοῦτος ὑπῆρξε, Σιεβ. Ἱεράρχα, ἐν σμικρῇ σκιαγραφίᾳ ὁ βίος τοῦ ἀρχιερέως Ἱεροθέου κατὰ τὰ ἑνδεκα ἔτη τῆς ἀρχιερατικῆς αὐτοῦ. Βίος πλήρης πίστεως πρὸς τὸν ἐν Τριάδι Θεόν βίος ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ.

Καὶ ἤδη, μετὰ τὰς εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας καὶ μετὰ τὰς δεήσεις τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος καὶ τὰς παρὰ κλήσεις ἀπόντων ἡμῶν πρὸς τὸν Παναγὰθον Θεόν, ἵνα ἐν σκηναίῃς ἀγίων τοῦ ἀγαθοτάτου τούτου Πατριάρχου τάξῃ τὴν ψυχὴν, ἥτις ἴσως τὴν στιγμήν ταύτην περιπίπτει περὶ ἡμᾶς εὐλογοῦσα, ὃς ἀναμείψωμεν μετὰ κατανύξεως, ἐγκαρδίους ἱκεσίας πρὸς τὸν Θεὸν ἡμῶν, ὅπως διαφυλάττῃ εἰς πολλὰ ἔτη τὴν Ὑμετέραν Σεβασμιότητα, καὶ καθοδηγῇ αὐτὴν εἰς ἔργα γενναῖα καὶ ἀγαθὰ, πρὸς δόξαν καὶ τιμὴν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν καὶ τῆς Πατρίδος.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΒΙΟΣ ΝΕΟΥ ΕΠΙΜΟΝΗ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΣΤΟΡΓΗΝ—ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΝΗ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου φύλλου)

Ἦν πρέπει νὰ ἔχῃ εἰς καλὸς ἔμπορος.

Δὲν εἰζέυρω τί ἔλαβε χώραν, ἀπὸ τὴν ὥραν ποῦ ἤμην ἐκεῖ, δὲ μία χεὶρ ἀκούμβησεν εἰς τὸν ὦμον μου.

— Ἐ! παιδί μου, τί σοῦ συνέβη, ὅπου κλαίεις οὕτω; Ἀνύψωσα αἰφνιδίως τὴν κεφαλὴν, καὶ εἶδον πλησίον μου ἓνα κύριον μὲ ὄψιν ὀλίγον ψυχρὴν καὶ αὐστηράν. Παρ' ὅλον τοῦτο εἶχον τέσσην ἀνάγκην νὰ ἐκχύσω τὴν ὀλῆψιν μου, ὥστε δὲν ἤμποδίσθην νὰ τῇ ἀπαντήσω:

— ὦ, κύριε, εἰμαι λίαν δυστυχής! Ἡ μήτηρ μου θὰ ἀποθάνῃ ἀσφαλῶς, καὶ θὰ εἶμαι ἐγὼ ὁ φονεὺς τῆς.

Καὶ ἐπανελάθον νὰ κλαίω τοῦ καλοῦ καιροῦ.

Ὁ κύριος, χωρὶς νὰ πορευτιδῶσῃ τὸ ψυχρὸν τοῦ πρόσωπον, μὲ ἐπῆρε ἀπὸ τὸ χεῖρ:

— Ἐξέλθε ἐξ αὐτῆς τῆς χάνδακος, μοῦ εἶπε, καὶ ὡς ἐπανελάθωμεν εἰς τὴν πόλιν ὁμοῦ, καθ' ὃδὸν θὰ μοῦ τὰ διηγήσῃς. Βιάζομαι καὶ δὲν ἔχω καιρὸν νὰ σὲ ἀκούσω ἐδῶ.

Παρὰ τὴν τραχύτητα, τὴν ὁποίαν ἐφαίνοντο εἶναι εἶχον οἱ λόγοι καὶ ἡ μορφή τοῦ συνομιλητοῦ μου, ἡ φωνὴ του ἦτο τέσσην συμπαθής, ὥστε ἡσθάνθην ὅτι κατελήφθην αἰφνης ἀπὸ ἐμπιστοσύνης. Ἠγέρθην ἀμέσως καὶ τὸν ἠκολούθησα.

— Εἰμαι ἱατρός, ἐπανελάθε, καὶ ἐπειδὴ ἔχεις μητέρα ἀσθενῆ, θὰ διέλθω ἀπὸ τὴν οἰκίαν σου καὶ θὰ ἴδω τί ἔχει. Ἐν τῷ μεταξύ εἰπέ μοι, διατί κλαίεις;

Τῇ διηγήθην τὴν ἱστορίαν μου μετὰ πλήρους εἰλικρινείας, λέγων αὐτῷ πόσον λυπηρὰ ἀποτελέσματα ἔσχα τὸ λάθος μου, καὶ πόσας τ' ὕψεις ὑπέφερα. Μὲ ἐπέπληξεν αὐστηρῶς καὶ μοι ἐτόνισεν ὅτι τὸ νὰ παύῃ τις εἰς τὴν ἡλικίαν μου χρήματα ἦτο ἀπονειδιστόν. Ταῦτο χρόνως μὲ ἠρώτα περὶ τῆς ἀσθενείας τῆς μητρός μου, καὶ ἀπὸ τὰς ἀπαντήσεως μου ἐφάνη ὅτι ἤννοε τί εἶχε. (ἀκολουθεῖ)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπιστολὴ ἀρχιεπισκόπου. — Ἐρμηνεία εἰς τὸν ΚΔ'. Παλμόν, ὑπὸ Μιχ. Γαλανοῦ. — Τὰ γνωρίσματα τοῦ ἐλέγχοντος. — Τὰ γνωρίσματα τοῦ συκοφάντου. — Ὁ Ευδρίπ καὶ ὁ ἐρημίτης τῆς Πάτμου, ὑπὸ Στ. Τηλιακοῦ. — Τὰ νέα τῆς ἐβδομάδος. — Ἡ ἐπιμονή, ὑπὸ Παναρ. Δουληγιέρη, ἀρχιμ. — Ἐπιμνημόσυνοις Ἰω. Βερροῖου, ἱατροῦ, εἰς τὸν ἀείμνηστον ἀρχιεπισκόπον Πατρῶν Ἱεροθέου. — Ἱστορία βίου νέου ἐμποροῦ, υἱικῆς στοργῆς—ἐργασίας καὶ ἐπιμονῆς (διήγημα).